

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **O.M.**
státní příslušnost Ukrajina
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-24/LE-BA02-HA08-ZZC-2020, ze dne 25. listopadu 2020, ve věci zajištění

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

- III. Ustanovenému zástupci žalobce **Mgr. Ladislavu Bártovi**, advokátovi se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6, se přiznává odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč, které mu budou vyplaceny z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce podal dne 7. 12. 2020 u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobu proti rozhodnutí žalovaného označenému v záhlaví tohoto rozsudku. Napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl o zajištění žalobce do 28. 12. 2020 s možností následného prodloužení, a to podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. Protože žaloba neobsahovala žádný žalobní bod, vyzval krajský soud usnesením ze dne 10. 12. 2020, č. j. 20 Az 24/2020 – 13, žalobce podle § 37 odst. 5 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), k odstranění vad žaloby, a to mimo jiné k jejímu doplnění o žalobní body, ze kterých by bylo patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené rozhodnutí (jeho výroky) za nezákonné nebo nicotné. K odstranění vad žaloby poskytl krajský soud žalobci lhůtu 19 dnů od právní moci usnesení (17. 12. 2020) a poučil jej, že pokud vady žaloby neodstraní, bude žaloba odmítnuta. Současně krajský soud ve stejném usnesení ustanovil žalobci podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů.
3. Žalobce doplnil žalobu prostřednictvím ustanoveného zástupce včas dne 31. 12. 2020. Žalobce v doplnění žaloby upřesnil, že navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a zdůraznil, že aplikovatelnost § 46 odst. 1 písm. c) zákona o azylu spočívá zejména na interpretaci pojmu nebezpečí pro veřejný pořádek. Žalobce odkázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle níž je nutné, aby podmínky, podle kterých může dojít ke zbavení osobní svobody, byly jasně definovány a aby zákon samotný byl předvídatelný ve své aplikaci. Pojem „nebezpečí pro veřejný pořádek“ však podle žalobce jasně definován není. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu se může jednat pouze o jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Podle názoru žalobce jednání, pro které byl zajištěn, v tomto směru neobstojí, neboť jej nelze podřadit pod skutečné a zejména dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Takové jednání je možné charakterizovat nanejvýš jako jednání nepřijatelné či nespolečenské, nicméně intenzitu závažnosti pro omezení osobní svobody nesplňuje. V této souvislosti žalobce odkázal na rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 62 Az 49/2019, ze dne 8. 1. 2020, který nevhodné chování v zařízení pro zajištění cizinců neshledal jako důvod natolik vážný, že by mohl ohrozit veřejný pořádek a na rozhodnutí téhož soudu sp. zn. 18 Az 20/2020, ze dne 3. 6. 2020, který neshledal ohrožení veřejného pořádku ani ve spáchání přestupku během nouzového stavu. Žalobce zdůraznil, že svým chováním nenaplnil žádnou skutkovou podstatu trestného činu a jeho chování tedy jen těžko může ohrožovat bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Žalobce závěrem poukázal na to, že institut

zajištění podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu nelze v žádném případě chápat jako institut výchovný nebo dokonce jako jakýsi druh postihu řešící případné nesociální chování žadatele o azyl v pobytovém středisku, navíc v jeho případě byl institut zajištění užit jako svého druhu protiepidemiologické opatření, což považuje za zjevné zneužití institutu zajištění žadatele o mezinárodní ochranu. Postup žalovaného, který jej omezil na osobní svobodě v souvislosti s jednáním, které by u všech ostatních osob mohlo vést maximálně k napomenutí či v závažném případě k uložení pokuty, je pak podle žalobce zcela neakceptovatelný a neadekvátní.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.
6. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce požádal dne 9. 2. 2020 o udělení mezinárodní ochrany a od 29. 5. 2020 pobývá v Pobytovém středisku Správy uprchlických zařízení v Havířově. Řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zastaveno a v současné době probíhá u zdejšího soudu (sp. zn. 62 Az 24/2020) řízení o soudním přezkumu rozhodnutí, kterým bylo azylové řízení zastaveno (žalobě byl přiznán odkladný účinek). Během pobytu v uprchlickém zařízení byl žalobci opakovaně (rozhodnutími žalovaného ze dne 21. 9. 2020 a ze dne 13. 10. 2020) snížen finanční příspěvek na úhradu stravy až na částku existenčního minima, a to z důvodu porušování ubytovacího řádu (zejména návraty z vycházek v podnapilém stavu, které byly zaznamenány ve dnech 20. 9. 2020 a 12. 10. 2020). Dne 23. 11. 2020 byl příslušnému odboru žalovaného předán další podnět správy uprchlického zařízení, ve kterém se uvádí, že žalobce při návratu z vycházky dne 20. 11. 2020 v 17:07 hod. jevil známky podnapilosti a jeho chůze byla vrávoravá. Dne 21. 11. 2020 v 08:27 hod. žalobce opět jevil při návratu z vycházky známky požití alkoholických nápojů, při chůzi do schodů vrávoral a byl z něj cítit alkohol. Do střediska vnesl uzavřenou plastovou láhev vína o obsahu 1,5 litrů, kterou na požádání odnesl mimo středisko. Byl několikrát upozorněn na nutnost nošení ochrany dýchacích cest. V podnapilém stavu se žalobce podle tohoto podnětu vrátil z vycházky také dne 22. 11. 2020 v 17:07 hodin, měl nekoordinované pohyby, vrávoravou chůzi a těžce artikuloval. Opět neměl nasazenou ochranu dýchacích cest, přestože byl několikrát upozorněn na povinnost dodržovat vládní opatření. Podle podnětu žalobce uvedenými jednáními porušuje ubytovací řád, ve kterém je uveden zákaz dostavit se do pobytového střediska (PoS) v podnapilém stavu nebo pod vlivem jiných návykových látek, se kterým byl prokazatelně seznámen dne 9. 7. 2020 a také vládní nařízení v rámci vyhlášeného nouzového stavu, ze kterého vyplývá povinnost nosit v budovách ochranu dýchacích cest. V podnětu se dále uvádí, že na základě požívání alkoholu byl žalobci již dvakrát snížen finanční příspěvek a jsou k němu připojena hlášení o mimořádných událostech z předmětných dnů, ve kterých jsou jednání žalobce popsána. Na podnět reagoval žalovaný vydáním napadeného rozhodnutí. V jeho odůvodnění mimo jiné uvedl, že žalobce se opakovaně dostavuje do ubytovacího střediska pod vlivem alkoholu, pokusil se o vnesení alkoholu do ubytovací jednotky, opakovaně nedbal pokynů a výzev pracovníků střediska, aby nosil ústní roušku. Nelze u něj předvídat a předcházet riziku možného šíření nákazy COVID 19. Žalovaný rovněž zmínil, že žalobce opouští středisko na krátkodobé vycházky, navrácí se v denních hodinách, kdy zcela jistě nebylo cílem jeho cesty zajištění základních životních potřeb, návštěva zdravotnického zařízení či vyřízení si neodkladných úředních záležitostí, nic takového žalobce netvrdil, ani to z jeho chování nelze dovozovat. Ze svých vycházek se vrací do pobytového střediska opilý, stýká

se s osobami, u nichž nelze vyloučit riziko nákazy. S ohledem na četnost vycházek, dobu, po kterou se zdržuje mimo pobytové středisko a čas, kdy se navrácí, zjevně nedodržuje nařízení vlády o omezeném pohybu osob. V kontextu výše uvedeného lze podle žalovaného označit žalobce za osobu, která svým jednáním a chováním ohrožuje veřejný pořádek. Podle napadeného rozhodnutí nelze žalobci uložit zvláštní opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu, protože k jeho nežádoucímu chování dochází právě v jednom z azylových zařízení.

7. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalovaného o zajištění žalobce podle § 46 odst. 1 písm. c) zákona o azylu.
8. Skutkové okolnosti, ze kterých vycházel žalovaný, nebyly v žalobě popřeny, proto rovněž krajský soud vyšel ze skutkového stavu tak, jak byl uveden v napadeném rozhodnutí.
9. Podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu *Ministerstvo vnitra může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek.*
10. Krajský soud v první řadě zdůrazňuje, že zajištění cizince představuje mimořádný institut, kterým dochází k citelnému zásahu do jednoho z jeho základních práv. Takový zásah proto může být přípustný jen za podmínek přísně vymezených nejen zákonem, ale především ústavním pořádkem (srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, či nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08, č. 229/2009 Sb.). Jak se podává z citovaného § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, tak v případě žadatele o udělení mezinárodní ochrany může být takovým důvodem pro dočasné zajištění také důvodná hrozba, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek.
11. Otázkou výkladu sporného pojmu „nebezpečí pro veřejný pořádek“ se již opakovaně zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu, která je již dlouhodobě ustálená v závěru, podle kterého lze za nebezpečí pro veřejný pořádek ve smyslu § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu považovat pouze hrozbu takového jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, přičemž je nutno zohlednit individuální okolnosti života cizince a přihlédnout k jeho celkové životní situaci (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2013, č. j. 5 Azs 13/2013 - 30). V uvedeném rozsudku dále Nejvyšší správní soud dodal, že bude-li pojem „nebezpečí pro veřejný pořádek“ podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu vykládán uvedeným způsobem, lze danou právní úpravu považovat za souladnou s článkem 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), s článkem 6 Listiny základních práv Evropské unie a další v rozsudku citovanou evropskou legislativou. Námitky žalobce, podle kterých není pojem „nebezpečí pro veřejný pořádek“ jasně definován, z čehož patrně dovozuje nemožnost jeho zajištění z předmětného důvodu (úvahy žalobce uvedené v doplnění žaloby zůstaly v tomto směru nedokončené), nejsou proto důvodné.
12. Přestože výše popsání jednání žalobce nelze kvalifikovat jako trestný čin a podle obsahu spisu dosud žalobce ani nebyl za svá jednání stíhán jinými orgány, považuje je krajský soud za dostatečně závažná na to, aby zakládala důvod se obávat, že by žalobce mohl skutečně představovat závažné nebezpečí pro veřejný pořádek ve smyslu § 46a odst. 1

písm. c) zákona o azylu. Důvodnou hrozbu pro veřejný pořádek spatřuje krajský soud především v opakovaných návratech žalobce do uprchlického zařízení pod vlivem alkoholu, a to i v době vyhlášeného nouzového stavu a platnosti mimořádných opatření. Povinnost dodržovat ubytovací řád zařízení patří podle § 48 odst. 1 písm. a) zákona o azylu mezi základní povinnosti žadatele o mezinárodní ochranu. Požadavek azylového zařízení na to, aby do něj ubytovaní nepřicházeli v podnapilém stavu, je zcela legitimní. Podle nezpochybněných závěrů žalovaného žalobce porušoval ubytovací řád uprchlického zařízení tím, že se dostavoval v podnapilém stavu. Nebezpečnost jeho jednání pak zvyšuje skutečnost, že se tak stalo opakovaně a v případě říjnových a listopadových událostí se žalobce vytýkaných jednání dopustil v době vyhlášeného nouzového stavu (nouzový stav na území České republiky byl vyhlášen s účinností od pondělí 5. října 2020, 0.00 hodin a je prodlužován do současné doby, přičemž v té době již platilo také mimořádné opatření zakazující pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest, a to až na výjimky ve všech vnitřních prostorách staveb). Je všeobecně známo, že alkohol odbourává u lidí zábrany a u člověka pod jeho vlivem je mnohem větší riziko, že nebude dodržovat předepsaná pravidla, což se ostatně u žalobce projevilo, neboť minimálně ve dnech 21. 11. 2020 a 22. 11. 2020 porušoval povinnosti vyplývající z mimořádných opatření (zakrytí dýchacích cest v budově). Podle přesvědčení krajského soudu tak z dosavadních jednání žalobce vskutku hrozilo skutečné a aktuální nebezpečí, že nadále bude porušovat povinnosti, ohrožovat zdraví obyvatel a personálu uprchlického zařízení a tím podstatně komplikovat jeho provoz, což podle přesvědčení krajského soudu představuje v době trvajícího nouzového stavu závažné ohrožení důležitých zájmů společnosti. Dočasné zajištění žalobce proto bylo namístě. Z obsahu spisu je přitom zřejmé, že žalovaný přistupoval k řešení porušování povinností ze strany žalobce uvážlivě, když mu nejprve ukládal peněžité postihy (snížení příspěvku), a teprve když ani opakované snížení příspěvku nevedlo žalobce k dodržování předepsaných pravidel, využil k zabezpečení pořádku přísnější opatření.

13. K poukazům žalobce na rozhodnutí zdejšího soudu krajský soud dodává, že rozsudek sp. zn. 62 Az 49/2019 byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2020, č. j. 7 Azs 12/2020 – 21, proto z jeho závěrů nelze vycházet. V rozsudku č. j. 18 Az 20/2020 – 27 pak zdejší soud neshledal nebezpečí pro veřejný pořádek v jednání žadatele, kterým se v době vyhlášeného nouzového stavu pokoušel odcizit z prodejny potravin zboží. Skutkové okolnosti nyní posuzované věci jsou však značně odlišné. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že se v případě žalobce jednalo o opakovaná jednání, ke kterým došlo v krátké časové souvislosti a dokonce poté, kdy již předchozí obdobné jednání bylo žalobci opakovaně vytýkáno a byl mu za ně snížen finanční příspěvek. Vedle skutečnosti, že žalobce porušoval pravidla v době nouzového stavu, pak právě soustavnost a bezvýsledné použití mírnějších opatření podstatně zvyšovaly nebezpečnost žalobce pro veřejný pořádek, a odůvodňovaly jeho dočasné zajištění.
14. Ostatní žalobní námitky jsou již zcela nedůvodné a vesměs se míjejí s důvody napadeného rozhodnutí. Jak vyplývá z výše uvedeného, tak žalobce nebyl zajištěn pouze „za volný pohyb bez dostatečného důvodu“, jak se namítá v doplnění žaloby. Stejně tak není důvodná námitka žalobce, spojující zajištění žalobce s jeho postihem, či výchovným opatřením. Je rovněž přinejmenším zavádějící přirovnávat zajištění žalobce k protiepidemiologickým opatřením, neboť tím dochází k zaměňování příčiny a následku. Jak bylo vysvětleno výše, zákonné důvody pro zajištění žalobce byly naplněny a z ničeho

nevyplývá, že by jeho zajištění bylo zneužito jako výchovný prostředek, či sloužilo k jinému, než zákonem sledovanému účelu. Neobstojí ani srovnání s „ostatními“ osobami. Zákon o azylu ukládá žadatelům o udělení mezinárodní ochrany řadu speciálních povinností, a pokud z jejich jednání vyplývá důvodné nebezpečí pro veřejný pořádek, může se jednat o samostatný a specifický důvod dočasného omezení osobní svobody. Krajský soud nijak nezpochybňuje, že se jedná o mimořádný institut, který může být použit pouze ve výjimečných případech a za podmínek přísně vymezených zákonem, které však – jak již bylo popsáno výše – byly v případě žalobce splněny.

15. Krajský soud z výše uvedených důvodů uzavírá, že napadené rozhodnutí v konfrontaci se žalobními body ob stojí, proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
16. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
17. Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 10. 12. 2020 ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů, jehož odměnu a hotové výdaje hradí stát. Krajský soud ve třetím výroku přiznal ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi odměnu za zastupování v tomto řízení ve výši podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za dva úkony právní služby (1. - první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a 2. - doplnění žaloby) po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu. Dále krajský soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů za uvedené dva úkony ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč budou zástupci žalobce vyplaceny z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
18. V posledním výroku rozhodl krajský soud o tom, že Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení; za situace, kdy žalobce splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (což krajský soud zohlednil již při rozhodování o ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s.) a žalovaný byl v řízení úspěšný, nelze totiž ani jednomu z účastníků řízení podle § 148 odst. 1 zákona číslo 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, uložit povinnost k náhradě nákladů řízení vzniklých státu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 15. ledna 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce

